

Kutseõpetaja, tase 5

Osakutse Praktikajuhendaja ettevõttes, tase 5

HINDAMISSTANDARD

Sisukord

1. ÜLDINE INFORMATSIOON	3
1.1. Hindamiskontseptsioon	3
1.2. Hindajad	3
1.3. Hindamisülesanded	4
1.4. Hindamismeetodid	5
1.5. Hinnatavad kompetentsid	5
1.6. Hindamisprotsess	7
2. KOMPETENTSIDE HINDAMISKRITEERIUMID	10
2.1 Kohustuslike kompetentside hindamiskriteeriumid	10
2.2 Valitavate kompetentside hindamiskriteeriumid	11
2.3 Üldoskuste hindamiskriteeriumid	12

LISAD

Lisa 1. Isiku kompetentsuse hindaja eetikakoodeks

Lisa 2. Arengumapi juhend, Kutseõpetaja, tase 5; osakutse Praktikajuhendaja ettevõttes, tase 5

Lisa 3. Taotleja personaalne hindamisvorm, Kutseõpetaja, tase 5; osakutse Praktikajuhendaja ettevõttes, tase 5

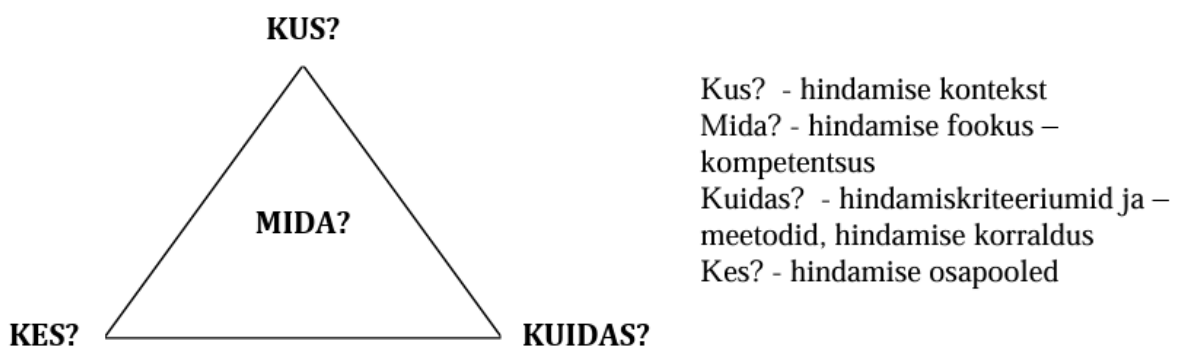
1. ÜLDINE INFORMATSIOON

Hindamise eesmärk on anda õiglane ja erapooletu hinnang kutse taotleja kompetentsuse taseme kohta.

Hindamine toimub Kutseõpetaja, tase 5 kutsestandardi alusel.

1.1. Hindamiskontseptsioon

Kutseõpetaja kompetentsuse hindamise kontseptsiooni väljatöötamisel lähtuti kompetentsuspõhise hindamise mudelist (joonis 1).

Joonis 1. Hindamise mudel.

Hinnatakse taotleja kompetentsuse (kutsespetsiifiliste kompetentside ning üldiste teadmiste ja oskuste) vastavust kutsestandardis toodud kutsekvalifikatsiooni nõuetele.

Hindamise osapoolteks on taotleja (enesehindamine) ning kutsekomisjoni poolt määratud hindamiskomisjon.

Hindamine toimub vastavalt hindamiskriteeriumitele. Hindamine toimub etappidena, esimeses etapis koostab taotleja arengumapi ja teises etapis sooritab intervjuu hindamiskomisjoniga.

Hindamine toimub kutse andja juures.

1.2. Hindajad

Hindaja tegevuse eesmärk on hinnangu andmine kutse taotleja kompetentsuse vastavuse kohta kompetentsusnõuetele. Hindamine sisaldab taotleja enesehindamist.

Taotleja vastavuse hindamist kutsekvalifikatsiooni nõuetele teostab erinevatest hindamise osapooltest koosnev vähemalt kolmest liikmest koosnev hindamiskomisjon.

Hindamiskomisjoni kuuluvad õpetajate esindaja, kutsekomisjoni esindaja, tööandjate esindaja.

Hindamiskomisjoni liikmete kompetentsus:

- 1) hindamisalane kompetentsus,
- 2) kutsealane kompetentsus,
- 3) kutsesüsteemialane kompetentsus.

Hindaja mõistab ja väärtustab taotlejat isiksusena ja enesearengu subjektina. Ta on hindamisel neutraalne ja aus, järgib hindamise head tava ja eetikanõudeid (Lisa 1. Isiku kompetentsuse hindaja eetikakoodeks).

Hindaja tööd toetavad isiksuseomadused on sotsiaalsus (usaldus, sõbralikkus, siirus, omakasupüüdmatlus, vastutulelikkus, tolerantsus, abivalmidus), avatus kogemustele, ideedele, väärtustele ja tegudele, meelekindlus (asjatundlikkus, korralikkus, kohusetundlikkus, eesmärgipärasus, enesedistsipliin), kohanemisvõime, emotsionaalne stabiilsus, paindlikkus, rahulikkus ja kriitikataluvus.

Hindaja töö koosneb viiest etapist:

- 1) ettevalmistus/eeltöö hindamiseks enne taotleja hindamist;
- 2) taotleja arengumapi hindamine;
- 3) taotleja intervjuerimine;
- 4) hindamistulemuse sõnastamine ja dokumenteerimine;
- 5) tagasiside andmine taotlejale.

1.3. Hindamisülesanded

- 1) Kutseõpetaja, tase 5 kutse taotleja koostab arengumapi vastavalt juhendile (Lisa 2. Arengumapi juhend, Kutseõpetaja, tase 5, osakutse Praktikajuhendaja, tase 5).
- 2) Vajadusel (juhul kui kõik hinnatavad kompetentsid ei ole tõendatud arengumapis esitatud materjalides) läbib kutseõpetaja, tase 5 kutse taotleja suulise intervjuu hindamiskomisjoniga.
- 3) Kutseõpetaja, tase 5 kutse taastõendaja koostab eneseanalüüsi vastavalt eneseanalüüsi vormile (Arengumapi juhend Lisa 1. Eneseanalüüsi vorm), tõendades oma kompetentse ja nende arengut viimase seitsme aasta jooksul.

1.4. Hindamismeetodid

- 1) Kutseõpetaja, tase 5 kutse taotleja koostab vastavalt juhendile **arengumapi**, mis sisaldab hinnatavaid kompetentse tõendavaid materjale (analüüse, eneseanalüüse, praktilise töö peegeldust, oskuste ettenäitamist), mis on sätestatud arengumapi juhendis. Taotleja võib lisada täiendavaid dokumente.
- 2) Kutseõpetaja, tase 5 kutse taotleja läbib vajadusel **suulise intervjuu** hinnatavate teadmiste, oskuste ja hoiakute tõendamiseks varem koostatud materjali põhjal (arengumapp), selle selgitamiseks, täiendamiseks, seisukohtade avamiseks jne.
- 3) Kutseõpetaja, tase 5 kutse taastõendamisel toimub hindamine dokumentide, sealhulgas eneseanalüüsi alusel.

1.5. Hinnatavad kompetentsid

Kutseõpetaja, tase 5 ja osakutse Praktikajuhendaja ettevõttes, tase 5 taotlemisel hinnatakse üldoskusi ja kohustuslikke kompetentse ning võimalusel valitavaid kompetentse.

Hinnatakse järgmisi üldoskusi:

1. juhindub oma töös õpetaja kutse-eetikast; toetab oma tegevuse kaudu kutse-eetika ja õpetaja ameti laiemat teadvustamist ning väärtustamist ühiskonnas; järgib üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi ja norme erinevates keskkondades; kujundab oma eeskujuga õppijate väärtusi;
2. on orienteeritud tulemustele ja isiklike tööeesmärkide saavutamisele; otsib võimalusi enesearendamiseks ja karjääris edasiliikumiseks; tuleb välja uute ideedega ja viib neid ellu, arvestades parimate praktikatega; märkab probleeme ja neis peituvaid võimalusi; reageerib paindlikult muutustele ja hindab riske;
3. märkab, tunnustab, innustab õppijat, lapsevanemat ja kolleegi, tunnustab ka väikesi edusamme; toetab õpimotivatsiooni kujunemist läbi tähenduslike ja jõukohaste õpisihtsioonide loomise, eneseteostuse ja õppimisest tekkiva rahulolu soodustamise; märkab mittemotiveerivate situatsioonide teket õpiprotsessis ja leiab lahendusi nende kõrvaldamiseks individuaalsel või rühma tasandil;
4. hindab end ennastjuhtiva õppijana, määratledes enda õpistrateegiaid, õpiprotsessi, -vajadusi ja -võimalusi ning enda tugevaid ja nõrku külgi elukestva õppijana; arendab ennast eesmärgipäraselt;

5. määratleb ennast õpetaja ja õppiva professionaalina ning tajub sellest lähtuvat vastutust ja rolli ühiskonnas; analüüsib oma professionaalset arengut, olles avatud tagasisidele ja arvestab sellega enesearengu kavandamisel; tegutseb teadliku ja vastutustundliku kodanikuna;
6. koostööd tehes näitab üles austust ja hoolivust, aktsepteerides inimeste erinevusi ning arvestab neid; toob koostöösse oma teadmised ja kogemused ning rakendab neid koostööpartnerite võimestamisel; väärtustab koostööd ja analüüsib selle tõhusust;
7. loob positiivse suhtluskeskkonna ja käitub vastavalt headele suhtlemistavadele; juhib oma emotsioone ja käitumisviise vastavalt situatsioonile; esindab õpetaja professiooni, suheldes erinevate sihtgruppidega; kujundab õppijate kommunikatsiooni-/ suhtlemisoskusi; analüüsib ja arendab oma suhtlemisoskusi, annab konstruktiivset tagasisidet ja on sellele avatud;
8. arvestab oma töös Eesti ja Euroopa kultuuripärandit ja -saavutusi, erinevate regioonide kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ja vajadust seda säilitada ning loominguilise eneseväljendamise olulisust igapäevaelus;
9. mõistab ja rakendab matemaatikale, loodusteadustele ja tehnoloogiale omaseid teadmisi ja meetodeid probleemide lahendamisel; tõlgendab matemaatilisi tulemusi igapäevaelu kontekstis; loob tehnoloogilisi lahendusi ja tegutseb nii looduslikus kui ka tehnoloogiarikas keskkonnas, arvestades looduse, tehnoloogia ja ühiskonna vastasmõjusid;
10. järgib säästva arengu põhimõtteid ja käitub keskkonnasäästlikult; vahendab jätkusuutlikkuse ja keskkonnateadlikkuse põhimõtteid;
11. järgib hariduse valdkonda, kutseharidust ja õpetatavat eriala reguleerivaid õigusakte; järgib töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid, juhendab õppijaid tööohutuse alasel ja tagab nende järgimise õppeprotsessis;
12. valdab eesti keelt vastavalt keeleseaduse nõuetele; kasutab oma töös korrektset õpetamiskeelt kõnes ja kirjas ning väljendab ennast arusaadavalt; kasutab oma töös vähemalt ühte võõrkeelt;
13. kasutab oma töös digioskuste osaoskusi info haldamine, suhtlemine digikeskkondades, sisulooime ja turvalisus (vt Kutsestandardi lisa 1 Digioskused); hindab ja arendab oma digikompetentsust.

Kutseõpetaja, tase 5 kutse taotlemisel hinnatakse järgmisi kohustuslikke kompetentse:

1. Õppeprotsessi planeerimine
2. Õppimise ja õppija arengu toetamine
3. Refleksioon ja professionaalne enesearendamine
4. Kutseõppe maine kujundamine

Osakutse Praktikajuhendaja ettevõttes, tase 5 taotlemisel hinnatakse järgmisi kohustuslikke kompetentse:

1. Õppeprotsessi planeerimine
2. Õppimise ja õppija arengu toetamine

Kutseõpetaja, tase 5 kutse taotlemisel hinnatakse võimalusel järgmisi valitavaid kompetentse:

1. Täienduskoolituse kavandamine ja läbiviimine
2. Praktika juhendamine

Valitavate kompetentside tõendamine ei ole taotlejale kohustuslik.

1.6. Hindamisprotsess

Enne hindamist tutvub hindaja:

- kutseõpetaja, tase 5 kutsestandardiga;
- kompetentsuspõhise hindamise mõistete ja põhimõtetega (Kompetentsuspõhine hindamine kutse andmisel);
- kutse andmise korraga;
- hindamise üldise informatsiooniga (Üldine informatsioon);
- hindamiskriteeriumidega (Kompetentside hindamiskriteeriumid);
- hindamismeetoditega (Hindamismeetodid);
- arengumapi juhendiga (Lisa 2. Arengumapi juhend, Kutseõpetaja, tase 5 ja osakutse Praktikajuhendaja ettevõttes, tase 5);
- hindamisel kasutatavate vormidega (taotleja personaalne hindamisvorm, hindamisprotokolli vorm).

Kutseõpetaja, tase 5 kutse taotleja kompetentsuse hindamine viiakse läbi kahes etapis:

1. Esimeses etapis hindab hindamiskomisjon taotleja kompetentsuse vastavust taotletava kutse hindamiskriteeriumitele arengumapi alusel.
2. Teises etapis kutsub hindamiskomisjon vajadusel taotleja suulisele intervjuule, mis toimub arengumapi põhjal.

Esimeses etapis vaatavad hindamiskomisjoni liikmed kõik kutse taotleja poolt arengumapis esitatud dokumendid ja muud tõendusmaterjalid ning täidavad iga taotleja kohta taotleja personaalse hindamisvormi (Lisa 3).

Juhul, kui kõik kohustuslikud kompetentsid sh üldoskused on tõendatud, on hindamisotsus positiivne.

Kui arengumapis esitatud tõendusmaterjalid ei ole piisavad vähemalt kahe kohustusliku kompetentsi sh üldoskuste tõendamiseks, on hindamisotsus negatiivne ja kutse taotlejat hindamise teise etappi ei kutsuta.

Kui arengumapis esitatud kohustuslike kompetentside tõendusmaterjalid ei ole piisavad vähemalt pooltele hindamiskriteeriumitele vastavuse tõendamiseks, on hindamisotsus negatiivne ja kutse taotlejat hindamise teise etappi ei kutsuta.

Ülejäänud juhtudel teeb hindamiskomisjon otsuse kutsuda taotleja hindamise teise etappi – suulisele intervjuule.

Juhul, kui kõik kohustuslikud kompetentsid sh üldoskused on intervjuu käigus tõendatud, on hindamisotsus positiivne.

Kui tõendusmaterjalid ei ole piisavad kõigi kohustuslike kompetentside sh üldoskuste tõendamiseks, on hindamisotsus negatiivne.

Hindamisel tuginetakse ainult kutse taotleja personaalses hindamisvormis toodud hindamiskriteeriumitele ning määratletakse taotleja hindamistulemus iga hindamiskriteeriumi kohta.

Personaalse hindamisvormi täitmiseks hindaja:

- töötab põhjalikult läbi iga taotleja arengumapi, kaalub selles esitatud tõendusi hindamiskriteeriumite täitmiseks;
- esitab intervjuul küsimusi iga hindamiskriteeriumi, mille täitmine pole arengumapis tõendatud, täitmise kohta tõenduste saamiseks;
- täiendab lähtuvalt intervjuu tulemustest taotleja personaalset hindamisvormi tõendatud hindamiskriteeriumite osas.

Taotleja kompetentside hindamise järel hindaja:

- sõnastab argumenteeritud hindamistulemuse;
- annab taotlejale hindamise tulemuse põhjal arendavat tagasisidet;
- koostab vormikohase hindamisprotokolli.

Intervjuu ajal on ruumis lubatud viibida ainult vahetult hindamisega seotud isikutel, kui kutsekomisjon ei ole otsustanud teisiti.

Kutse taotleja intervjuerimine toimub kutse andja poolt avaldatud teates toodud ajal ja kohas või digikeskkonnas. Intervjuerimist juhib hindamiskomisjoni esimees ja kõikidel hindamiskomisjoni liikmetel on õigus esitada taotlejale küsimusi.

Hindamise sooritamise kohta koostab hindamiskomisjon hindamisprotokolli, mille hindamiskomisjoni esimees esitab kutsekomisjonile. Hindamistulemuste põhjal teeb hindamiskomisjon kutsekomisjonile ettepaneku taotlejale kutse andmise või mitteandmise kohta. Taotletava kutsetaseme andmiseks on vajalik kõikide kohustuslike ja üldoskuste tõendatus. Hindamine viiakse läbi eesti keeles.

Taastõendamisel vaatavad hindamiskomisjoni liikmed läbi kõik kutse taastõendaja poolt eneseanalüüsis esitatud dokumendid ja muud tõendusmaterjalid ning täidavad iga taotleja kohta taotleja personaalse hindamisvormi (Lisa 3). Juhul, kui kõik kohustuslikud kompetentsid ja nende areng viimase seitsme aasta jooksul on tõendatud, on hindamisotsus positiivne. Hindamine viiakse läbi eesti keeles.

2. KOMPETENTSIDE HINDAMISKRITEERIUMID

2.1 Kohustuslike kompetentside hindamiskriteeriumid

Kompetents	Hindamiskriteeriumid
Õppeprotsessi planeerimine	Enda töö kavandamine: 1. Kavandab oma tegevused, arvestades tööülesandeid ja organisatsiooni tööplaani/tegevuskava, teeb selles koostööd kolleegidega; 2. Kavandab õppetegevust lähtuvalt õppekavast ja/või sellega seonduvatest dokumentidest; 3. Teeb ettepanekuid mooduli rakenduskava kohandamiseks, arvestades sihtrühma vajadusi. Õppetegevuse kavandamine: 4. Püstatab õppe eesmärgi lähtuvalt õppekava ja mooduli õpiväljunditest; 5. Valib õpiväljunditest, sihtrühmast ja õppija eripärasest lähtuvalt õppemeetodid; 6. Valib õppetööks asja- ja ajakohase õppevara, lähtudes õpiväljunditest ja sihtrühmast, 7. Tagab õppematerjalide õigeaegse olemasolu vastavalt organisatsiooni töökorraldusele; 8. Planeerib koostöös õpiväljunditest lähtuva hindamise ja tagasisidestamise.
Õppimise ja õppija arengu toetamine	Õppija arengu- ja õpivajaduste väljaselgitamine: 1. Selgitab koostöös kolleegide ja õppijaga välja õppija arengu- ja õpivajadused, lähtudes õppija eripärasest ning arvestades varasemat õpi- ja töökogemust. Turvalise, õppija arengut soodustava õpikeskkonna loomine: 2. Kujundab õppimist ja õppija arengut soodustava vaimset, sotsiaalselt ja füüsiliselt turvalise õpikeskkonna vastavalt õpiväljunditele, arvestades õppija eripära; 3. Märkab grupiprotsesse ja grupi mõju iga liikme õpimotivatsioonile, õppimise tulemuslikkusele ja üldinimlike väärtuste ning hoiakute kujunemisele; 4. Tegutseb ohu ja esmaabi vajaduse korral vastavalt organisatsioonis kehtestatud nõuetele. Õppijate arengu toetamine õpieesmärkide saavutamisel: 5. Selgitab õppijatele õppe eesmärgid, oodatavaid õpiväljundeid, õppesisu ja hindamise põhimõtteid; 6. Viib läbi õppe, lähtudes õppekavast, kasutades õppija arengut toetavaid õppemeetodeid, töövõtteid, materjale ja vahendeid; 7. Lõimib õppeprotsessis teoreetilist ja praktilist õpet ning võtmepädevusi; 8. Motiveerib õppijaid, kasutades erinevaid võimalusi; 9. Rakendab individuaalset lähenemist, arvestades õppija eripära; vajadusel rakendab individuaalset õppekava. Õppimist ja õppija arengut toetav tagasiside ja hindamine: 10. Annab õppijatele õpiväljundite saavutamise kohta tagasisidet kogu õppe vältel, lähtudes hindamiskriteeriumidest; 11. Hindab õppija õpiväljundite saavutamist, kasutades sobivaid hindamismeetodeid.

Refleksioon ja professionaalne enesearendamine	Õpetaja oma töö refleksioon, analüüsimine ja enesehindamine: 1. Reflekteerib oma tööd, tuues välja õnnestumised ja arenguvajadused; 2. Küsib oma tööle regulaarselt tagasisidet kolleegidelt ja teistelt osapooltelt; 3. Analüüsib oma tegevust, toetudes refleksioonile ja tagasisidele; seab endale konkreetseid lühiajalisi arengueesmärgi, lähtudes enese arenguvajadustest. Enese professionaalne arendamine: 4. Hoiab end järjepidevalt kursis eri- ja kutseala arengutega ja parimate praktikatega, kasutades neid oma töös; 5. Arendab oma õpetamise ja erialaseid kompetentse (sh stažeerib ettevõttes), lähtudes oma arenguvajadustest ja -eesmärkidest.
Kutseõppe maine kujundamine	Avalikkuse teavitamine oma eriala kutseõppe võimalustest, eriala ja kutsehariduse populariseerimine: 1. Osaleb eriala ja kutseharidust populariseerivates tegevustes, tutvustades õppe võimalusi oma õpetataval erialal. Organisatsiooni kultuuri kujundamine: 2. Lähtub õppekasvatustöös organisatsiooni väärtustest.

2.2 Valitavate kompetentside hindamiskriteeriumid

Kompetents	Hindamiskriteeriumid
Täiskasvanute täienduskoolituse läbiviimine	Koolituse planeerimine: 1. Kavandab õppe lähtuvalt täienduskoolituse õppekavast ja osalejate eripärast; 2. Valib sobivad hindamismeetodid õpiväljundite saavutatuse hindamiseks; 3. Kavandab tegevused õppimist toetava õppekeskkonna loomiseks. Täienduskoolituse läbiviimine: 4. Viib läbi täienduskoolituse, lähtudes kavandatud ning arvestades õpi- või töökeskkonna ja osalejate eripära; 5. Hindab õpiväljundite saavutatust, kasutades asjakohaseid hindamismeetodeid. Tagasiside analüüs: 6. Kogub osalejatelt tagasisidet ja analüüsib seda; 7. Teeb tagasisidest lähtuvalt järeldusi õppekava muutmise vajaduse kohta ja analüüsib oma tegevust.
Praktika juhendamine	Praktika ettevalmistamine: 1. Osaleb õppijate praktikaks ettevalmistusel; 2. Jagab infot praktikakohtade kohta; 3. Korraldab praktikadokumentide ettevalmistuse enne praktika algust. Praktika juhendamine: 4. Juhendab eesmärgipäraselt koostöös praktikakohapoolse juhendajaga õppija praktikat, lähtudes praktikakorralduse kavast ja õppija individuaalsetest eesmärkidest; 5. Tagab infovahetuse praktikakohapoolse juhendajaga. Praktika hindamine: 6. Annab õppijale tagasisidet praktika õpiväljundite saavutamise kohta; 7. Korraldab praktika hindamise vastavalt õppekavas sätestatud hindamiskriteeriumitele, kaasates kooli ja praktikakoha esindajaid.

2.3 Üldoskuste hindamiskriteeriumid

1. Juhindub oma töös õpetaja kutse-eetikast;
2. Toetab oma tegevuse kaudu kutse-eetika ja õpetaja ameti laiemat teadvustamist ning väärtustamist ühiskonnas esindades õpetaja professiooni ja suheldes erinevate sihtgruppidega;
3. Järgib üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi ja norme erinevates keskkondades ja kujundab oma eeskujuga õppijate väärtusi;
4. Arendab ennast eesmärgipäraselt ja määratleb õppiva professionaalina, tajudes sellest lähtuvat vastutust ja rolli ühiskonnas;
5. Arvestab oma töös Eesti ja Euroopa kultuuripärandit ja -saavutusi, erinevate regioonide kultuurilist ja keelelist mitmekesisust ja vajadust seda säilitada ning loomingulise eneseväljendamise olulisust igapäevaelus;
6. Mõistab ja rakendab matemaatikale, loodusteadustele ja tehnoloogiale omaseid teadmisi ja meetodeid probleemide lahendamisel;
7. Järgib säästva arengu põhimõtteid ja käitub keskkonnasäästlikult; vahendades jätkusuutlikkuse ja keskkonnateadlikkuse põhimõtteid.